

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONINING TA'LIM TIZIMIGA TA'SIRI VA
TAHLILI

Aabduganiyev Dostonbek Adxamjon o'g'li

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20335095>

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli transformatsiyalash jarayonining ta'lim tizimiga ta'siri tadqiq etilgan. Raqamli texnologiyalarni ta'lim sohasiga joriy etish natijasida an'anaviy o'qitish usullarining takomillashuvi, masofaviy ta'lim, elektron platformalar va sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimida pedagog va talabalarga qo'yilayotgan yangi talablar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, ta'lim tizimi, masofaviy ta'lim, elektron platforma, sun'iy intellekt, innovatsiya, raqamli ko'nikma, pedagog, LMS, KPI.

Аннотация. В данной статье исследуется влияние процесса цифровой трансформации на систему образования. Освещены совершенствование традиционных методов обучения, значение дистанционного образования, электронных платформ и образовательных инструментов на основе искусственного интеллекта. Также проанализированы новые требования к педагогам и студентам в современной системе образования.

Ключевые слова: цифровая трансформация, система образования, дистанционное обучение, электронная платформа, искусственный интеллект, инновации, цифровые навыки, педагог, LMS, KPI.

Abstract. This article examines the impact of digital transformation on the education system. It highlights the improvement of traditional teaching methods, the importance of distance education, electronic platforms, and AI-based educational tools. New requirements for teachers and students in the modern education system are also analyzed.

Keywords: digital transformation, education system, distance learning, electronic platform, artificial intelligence, innovation, digital skills, teacher, LMS, KPI.

Kirish

Bugungi kunda dunyo miqyosida raqamli texnologiyalar barcha sohalar qatori ta'lim tizimiga ham chuqur kirib bormoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida ta'lim jarayonlari yangi bosqichga ko'tarilib, o'quvchilarga bilim olishning qulay va samarali shakllari yaratilmoqda. Natijada an'anaviy dars berish usullari bilan bir qatorda masofaviy ta'lim, elektron kutubxonalar, virtual laboratoriyalar va interaktiv platformalar keng qo'llanila boshlandi.

O'zbekiston Respublikasida ham ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va xalqaro standartlarga moslashtirish bo'yicha izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu sababli raqamli transformatsiyaning ta'lim tizimiga ta'sirini o'rganish dolzarb masala hisoblanadi.

Asosiy qism

Raqamli transformatsiya — bu ta'lim muassasalari faoliyatiga zamonaviy texnologiyalarni integratsiya qilish orqali o'quv jarayoni, boshqaruv tizimi va ta'lim sifati ko'rsatkichlarini tubdan yaxshilash jarayonidir. Bu jarayon ta'lim tizimining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Ta'lim tizimiga raqamli transformatsiyaning asosiy ta'sirlari quyidagilardan iborat:

1. Masofaviy ta'lim imkoniyatlarining kengayishi

Internet va onlayn platformalar yordamida istalgan hududdan turib ta'lim olish imkoniyati yaratildi. Zoom, Google Meet, Moodle, Microsoft Teams kabi platformalar orqali dars mashg'ulotlari olib borilmoqda. Bu ayniqsa uzoq hududlarda yashovchi talabalar uchun qulaylik yaratadi.

2. O'qitish sifatining oshishi

Interaktiv taqdimotlar, video darslar, animatsiyalar va virtual laboratoriyalar o'quvchilarning darsga qiziqishini oshiradi. Natijada bilimni o'zlashtirish darajasi yuqorilaydi.

3. Sun'iy intellektning joriy etilishi

Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar talabalar bilim darajasini tahlil qiladi, individual tavsiyalar beradi va test natijalarini avtomatik tekshiradi. Chatbotlar esa talabalarga 24/7 rejimida maslahat bera oladi.

4. Ta'lim boshqaruvining avtomatlashtirilishi

Elektron jurnal, elektron kundalik, onlayn ro'yxatdan o'tish va baholash tizimlari boshqaruv ishlarini yengillashtiradi. Natijada vaqt tejiladi va inson omili bilan bog'liq xatolar kamayadi.

5. Pedagoglarga yangi talablar

Raqamli transformatsiya natijasida o'qituvchilardan faqat fan bilimlari emas, balki axborot texnologiyalaridan foydalanish, multimedia vositalarini yaratish va onlayn darslarni samarali tashkil etish ko'nikmalari talab etilmoqda.

6. Talabalarga yangi imkoniyatlar

Talabalar mustaqil ta'lim olish, xalqaro kurslarda qatnashish, xorijiy universitetlar resurslaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Shu bilan birga, raqamli transformatsiya jarayonida ayrim muammolar ham mavjud: internet sifati pastligi, texnik vositalar yetishmasligi, pedagoglarning raqamli savodxonligi pastligi va kibernetika muammolari shular jumlasidandir.

Xulosa

Raqamli transformatsiya ta'lim tizimining rivojlanishida muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. U ta'lim sifatini oshirish, bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish va boshqaruv samaradorligini kuchaytiradi. Shu bilan birga, ushbu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun infratuzilmani yaxshilash, pedagoglarning malakasini oshirish va raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish zarur. Kelajakda raqamli ta'lim tizimi yanada takomillashib, zamonaviy jamiyat ehtiyojlariga moslashadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-apreldagi PQ-4699-son qarori.
3. Abdurahmonov Q.X. Raqamli iqtisodiyot: nazariya va amaliyot. – Toshkent: 2021.
4. Karimov M.M. Zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalar. – Toshkent: 2022.
5. UNESCO. Digital Transformation in Education Report. Paris, 2023.
6. Verhoef, P.C. Digital Transformation Research Agenda. Journal of Business Research, 2021.
7. McKinsey Global Institute. Future of Education Technology Report, 2024.